

ПОЛОЖЕННЯ

про систему запобігання та виявлення академічного плагіату та особливості використання штучного інтелекту

Затверджено Вченою радою

Київського інституту

сучасної психології та психотерапії

(протокол № 12 від 07 липня 2025 року)

Голова Вченої ради

Борис ХЕРСОНСЬКИЙ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено та впроваджено для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за освітніми програмами, що реалізуються в Київському інституті сучасної психології та психотерапії (далі - Інститут).

1.2. Це Положення визначає цілі, принципи, механізми та процедури запобігання, виявлення і реагування на випадки академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, а також встановлює правила та обмеження щодо використання інструментів штучного інтелекту (далі — ШІ) в освітній, науковій, науково-методичній та організаційній діяльності закладу освіти.

1.3. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», міжнародних стандартів академічної доброчесності та внутрішніх нормативних актів закладу освіти.

1.4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу: здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, керівників структурних підрозділів, а також осіб, які залучаються до освітньої або наукової діяльності на договірних засадах.

1.5. Метою Положення є:

- формування стійкої культури академічної доброчесності;
- забезпечення якості освіти та наукових результатів;
- мінімізація ризиків академічного плагіату та недоброчесного використання ШІ;
- виконання критеріїв внутрішнього забезпечення якості освіти.

2. ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ ТА ПОРУШЕННЯМ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності в Інституті розглядається як системна, превентивна та освітньо-

орієнтована діяльність, спрямована на формування культури відповідального навчання і наукової діяльності.

2.2. Система запобігання порушенням академічної доброчесності реалізується на інституційному, програмному та дисциплінарному рівнях і включає:

- нормативне врегулювання питань академічної доброчесності;
- інтеграцію принципів доброчесності в освітні програми та силабуси дисциплін;
- формування відповідних компетентностей здобувачів вищої освіти;
- підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

2.3. Інститут забезпечує ознайомлення здобувачів вищої освіти з принципами академічної доброчесності:

- під час вступу та адаптаційних заходів;
- у межах навчальних дисциплін;
- через офіційний вебсайт, інформаційні ресурси та внутрішні платформи.
- через силабуси освітніх компонентів.

2.4. З метою профілактики академічного плагіату в інституті застосовуються різні форми оцінювання результатів навчання, які зменшують ризики недоброчесної поведінки, зокрема:

- індивідуальні, групові завдання, науково-дослідні роботи;
- усні презентації та захисти письмових робіт;
- кейсові, дослідницькі та проблемно-орієнтовані завдання;
- поетапне виконання кваліфікаційних робіт із проміжним контролем.

2.5. Науково-педагогічні працівники зобов'язані:

- формувати завдання, орієнтовані на самостійну аналітичну діяльність здобувачів;
- надавати методичні рекомендації щодо коректного цитування та використання джерел;
- роз'яснювати правила допустимого використання інструментів штучного інтелекту;
- здійснювати первинний контроль дотримання академічної доброчесності.

2.6. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- виконувати навчальні та наукові роботи самостійно;
- дотримуватися правил академічного письма та коректного посилання на джерела;
- декларувати використання сторонньої допомоги, у тому числі інструментів штучного інтелекту;
- нести персональну відповідальність за подані результати навчальної та наукової діяльності.

2.7. Інститут заохочує добродесну поведінку шляхом:

- формування позитивної академічної культури;
- підтримки відкритого діалогу між здобувачами та викладачами;
- використання наставництва та академічного консультування;
- врахування принципів добродесності під час внутрішнього моніторингу якості освітніх програм.

3. ПОЛІТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

3.1. Інститут розглядає інструменти штучного інтелекту не лише як потенційний ризик для академічної добродесності, а передусім як інноваційний освітній ресурс, що за умови регламентованого та прозорого використання сприяє підвищенню якості навчання, розвитку цифрових компетентностей здобувачів вищої освіти та професійного зростання науково-педагогічних працівників.

3.2. Використання ШІ в Інституті дозволяється виключно з освітньою, навчально-дослідницькою та консультативною метою.

3.3. Допустимі форми використання ШІ:

- генерація ідей та планів роботи;
- мовне та стилістичне редагування;
- аналіз відкритих даних;
- навчальні симуляції та самоперевірка знань.

3.4. Недопустимі форми використання ШІ:

- повна або часткова заміна самостійної роботи здобувача освіти;

- подання згенерованого ШІ тексту як власного наукового результату;
- використання ШІ під час контрольних заходів без дозволу викладача;
- приховування факту використання ШІ.

3.5. Факт використання ШІ має бути зазначений у примітках.

4. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ОСІБ

4.1. Відкриття облікового запису відповідальним особам проводиться Адміністратором антиплагіатної системи.

4.2. За підготовку файлу роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор цієї роботи. Формат файлу повинен бути прийнятним для перевірки на плагіат (підтримуються формати pdf, які не містять елементів захисту).

4.3. Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кириличних букв 'АаВвІіКкОоРрСс' на відповідні латинські і навпаки);
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

У випадку виявлення факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату в поданих роботах приймається негативний висновок зі складанням відповідного рішення і така робота не приймається до захисту (не рекомендується до публікування).

4.4. Відповідальна особа після отримання файлів робіт від авторів проводить перевірку на академічний плагіат за такою процедурою:

- авторизується в Інтернет-сервісі перевірки на плагіат;
- завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний Веб-інтерфейс;
- перевіряє завантажені файли робіт з внутрішньою базою документів Інституту або з Інтернет-ресурсами в Інтернет-сервісі;

- зберігає на локальних носіях розширені електронні звіти щодо результатів перевірки, у яких міститься інформація про відсоток унікальності робіт.

4.5. Відповідальні особи несуть відповідальність:

- за подання в звіті недостовірної та неправдивої інформації;
- за невчасну перевірку роботи на плагіат та формування звітів подібності за умови дотримання термінів подачі тексту роботи автором.

5. КРИТЕРІЇ ПЕРЕВІРКИ РОБІТ НА УНІКАЛЬНІСТЬ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

5.1 У системі запобігання академічного плагіату Інститут в якості критерію оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

5.2 Для наукових, навчально-методичних та випускних кваліфікаційних робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору:

Для магістерських робіт, підручників та посібників	80-100 %	Високий рівень унікальності (робота допускається до захисту та/або опублікування)
Для дисертацій, монографій, наукових статей	85-100%	
Для магістерських робіт, підручників та посібників	65-79%	Середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку)
Для дисертацій, монографій, наукових статей	70-84%	
Для магістерських робіт, підручників та посібників	50-64%	Низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);
Для дисертацій, монографій, наукових статей	55-69%	
Для магістерських робіт, підручників та посібників	49% і нижче	Недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки)
Для дисертацій, монографій, наукових статей	54% і нижче	

5.3 Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних

- об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах), якщо воно допускається редакційною політикою видання.

5.4. Показники оригінальності (унікальності) академічних текстів (у %) можуть бути змінені за рішенням випускових кафедр, з зазначенням підстав такої зміни, але не може бути суттєво нижчою за рекомендовані. Ця норма доводиться до відома здобувачів (авторів).

6. ПЕРЕВІРКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ

6.1. Перед перевіркою на академічний плагіат здобувач вищої освіти (автор кваліфікаційної роботи) в термін не пізніше 15 календарних днів перед засіданням ЕК:

- готує файл кваліфікаційної роботи у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат.
- може перевірити кваліфікаційну роботу за допомогою безкоштовних програм чи сервісів (наприклад, Etxt Antiplagiat), і ознайомити з результатами перевірки керівника кваліфікаційної роботи;
- подає готовий файл завершеної кваліфікаційної роботи відповідальній особі для перевірки на академічний плагіат.

6.2. Перевірка здійснюється в термін не більше 5 календарних днів. Результат перевірки - звіти подібності - передаються на випускову кафедру.

6.3. На засіданні випускової кафедри приймається рішення щодо допуску до захисту здобувачів, роботи яких мають задовільний чи високий рівень оригінальності тексту і оформлює своє рішення в письмовій формі. При потребі, для розгляду звіту подібності кваліфікаційної роботи може залучати здобувача вищої освіти та його наукового керівника. Рішення оформлюється за встановленим зразком, наведеним в Додатку 1.

6.4. Роботи, які мають низький рівень оригінальності тексту повертаються здобувача на доопрацювання на термін не більше 2 календарних днів. Після чого відправляється на повторну перевірку, яка здійснюється в термін не більше 3 календарних днів.

6.5. Роботи, які мають неприйнятний або низький рівень оригінальності тексту за результатами повторної перевірки не допускаються до захисту.

6.6. На основі поданих звітів та рішень, затверджених на засіданні випускової кафедри, секретар ЕК формує список допущених до захисту здобувачів вищої освіти.

7. ПЕРЕВІРКА РУКОПИСІВ ДИСЕРТАЦІЙ

7.1. Перевірка рукописів дисертацій здобувачів наукового ступеня доктора філософії (далі здобувачів) на академічний плагіат є обов'язковою умовою прийняття їх до розгляду після звернення здобувача до кафедри з заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації .

7.2. Відповідальним за перевірку рукописів дисертацій на академічний плагіат є Адміністратор антиплагіатної системи.

7.3. Для перевірки рукопису дисертації на академічний плагіат здобувач разом з поданням дисертації для попереднього розгляду на засіданні профільної кафедри, не пізніше за 10 календарних днів до засідання кафедри:

- готує файл дисертації у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат;
- подає готовий файл дисертації відповідальній особі.

5.4. Для проведення перевірки на плагіат відповідальна особа:

- перевіряє дисертацію в термін не більше 3 днів з дня отримання рукопису дисертації;
- надає завідувачу кафедри електронний звіт щодо результатів перевірки.

5.5. Завідувач кафедри на підставі поданого звіту приймає відповідне рішення щодо подальшої процедури розгляду рукопису. Якщо рівень оригінальності тексту в рукописі задовільний – починається процедура проходження попереднього розгляду дисертації на кафедрі, Якщо рівень оригінальності

незадовільний - приймає рішення щодо необхідності повторної перевірки в термін не більше 3 календарних днів і фіксує своє рішення в письмовій формі з обґрунтуванням підстав прийняття рукопису до розгляду або передання на повторну перевірку.

5.6. Роботи з низьким рівнем оригінальності повертаються здобувачу на доопрацювання за умови обов'язкової повторної перевірки рукопису дисертації. Лише після цього рукопис подається на розгляд кафедри.

5.7. Роботи з неприйнятним рівнем оригінальності до розгляду не приймаються.

5.8. Завідувач кафедри інформує членів кафедри про результати перевірки під час попереднього розгляду дисертації на засіданні.

8. ПЕРЕВІРКА РУКОПИСІВ СТАТЕЙ, МОНОГРАФІЙ, ПІДРУЧНИКІВ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ, НАДАНИХ НА РЕКОМЕНДАЦІЮ ДО ДРУКУ.

8.1. Перевірку на академічний плагіат рукописів статей, монографій, підручників та навчальних посібників здійснюють відповідальні особи на рівні Інституту.

8.2. Результати перевірки на академічний плагіат враховуються при прийнятті кафедрою рішення про порушення клопотання щодо надання рекомендації монографії, підручника чи навчального посібника до друку.

8.3. Перед перевіркою на академічний плагіат автор(и) статті, монографії, підручника чи навчального посібника:

- готує файл рукопису у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат;
- подає готовий файл рукопису відповідальній особі.

8.4. Для проведення перевірки на академічний плагіат відповідальна особа після отримання файлу рукопису у термін до 5 календарних днів здійснює перевірку та повідомляє про результати перевірки першого проректора Інституту (редколегію, якщо перевіряється рукопис статті).

8.5. Перший проректор (редколегію, якщо перевіряється рукопис статті) на підставі поданого звіту приймає відповідне рішення щодо подальшої процедури розгляду рукопису. Якщо рівень оригінальності тексту в рукописі задовільний

чи високий, проректор ініціює скликання Експертної ради, до складу якої входять не менше 5-ти осіб, що мають науковий ступінь за спеціальністю, що відповідає профілю поданого матеріалу чи суміжних спеціальностей, Голову студентської ради та Ради молодих вчених. Експертна рада приймає рішення щодо необхідності повторної перевірки в термін не більше 3 календарних днів і фіксує своє рішення в письмовій формі з обґрунтуванням підстав прийняття рукопису до розгляду або передання на повторну перевірку. Також, результати перевірки на академічний плагіат враховуються при прийнятті редколегією видання рішення про допущення рукопису статті до публікування.

8.6. У випадку низького рівня оригінальності тексту поданого рукопису обов'язково проводиться повторна перевірка після доопрацювання автором (авторами). Повторна перевірка здійснюється у термін не більше 3 календарних днів з надходження виправленої версії рукопису. Лише після цього рукопис подається на розгляд Експертній раді. Рукописи статей з неприйнятним або низьким рівнем оригінальності не приймаються до розгляду, інші рукописи розглядаються редколегією відповідно до встановленої нею політики видання.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ І ОРГАНІЗАЦІЮ РОБОТИ ПО ЙОГО ВИЯВЛЕННЮ

9.1. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти усіх ступенів несуть відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації, за дотримання Положення про академічну доброчесність, використання штучного інтелекту та за порушення правил цитування та інших положень законодавства України про охорону авторського права.

9.2. Здобувачі вищої освіти усіх рівнів, їх наукові керівники та випускові кафедри несуть відповідальність за своєчасну перевірку випускних кваліфікаційних робіт на наявність академічного плагіату у порядку, визначеному цим Положенням, та за їх своєчасне розміщення у репозитарії Інституту.

9.3. Науковий керівник здійснює контроль за перевіркою випускної кваліфікаційної роботи на предмет присутності у ній академічного плагіату у

встановлені строки. Випускова кафедра приймає рішення про необхідність її доопрацювання та повторної перевірки, а також про рекомендацію роботи до захисту.

9.4. Відповідальність за допущені порушення авторських прав (включаючи плагіат) в опублікованих наукових, навчально-методичних і навчальних працях, що рекомендуються до друку Вченою радою Інституту, несуть автори, редакційна колегія відповідних видань, а також колегіальні органи Інституту та/або його структурних підрозділів, що рекомендували відповідні праці до друку, у порядку визначеному законодавством.

10. ПОРЯДОК ПОДАННЯ Й РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙ

10.1. У випадку прийняття рішення про не допуск роботи до захисту (опублікування) на засіданні кафедри (редакційної колегії тощо) з причини недопустимо низького рівня її унікальності автор має право подати письмову апеляційну заяву на ім'я ректора. Апеляційна заява подається у триденний термін з моменту, коли автор дізнався чи повинен був дізнатися про прийняття такого рішення.

10.2. Для розгляду апеляційних заяв здобувачів за наказом ректора створюється апеляційна комісія з повноваженнями на один навчальний рік із числа викладачів у складі: голова комісії, члени комісії, секретар. Загальний склад - не більше 5 осіб. Персональний склад членів апеляційної комісії формується з найдосвідченіших та авторитетних викладачів кафедр. Секретар комісії призначається із навчально-допоміжного персоналу. Строк розгляду апеляційної заяви студента апеляційною комісією не повинен перевищувати 7 днів. Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене до ректора і розглянуте у порядку, встановленому п. 10.3.

10.3. Для розгляду апеляційної заяви викладача, аспіранта створюється апеляційна комісія із числа провідних фахівців Інституту відповідного профілю. Головою апеляційної комісії перший проректор. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу наказу ректора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявника попереджають у письмовій формі щонайменше за два робочі

дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядаються за його відсутності. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів. Загальний строк розгляду апеляційної заяви викладача чи аспіранта апеляційною комісією не повинен перевищувати 21 день. Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене у порядку, встановленому законодавством України.

10.4. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, письмова робота якої розглядається апеляційною комісією.

10.5. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». У разі непогодження з висновками апеляційної комісії заявник може оскаржити їх у порядку, встановленому у пп. 10.2 і 10.3 та/або додати до висновків записку з аргументованим роз'ясненням своєї позиції

Висновки апеляційної комісії зберігаються протягом п'яти років.

10.6. У випадку відсутності апеляційної заяви, апеляційна комісія може бути створена і проводити розгляд питань своєї компетенції на підставі ініціативи ректора, першого проректора, завідувача кафедри, органу студентського самоврядування.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Положення затверджується рішенням Вченої ради Інституту та вводиться в дію наказом ректора.

9.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення втрачає чинність.